

“מורנו” להחזיר עטרה ליושנה סמיכה לרבנות ללא היתר הוראה

תכנית לימוד “מורנו” ולימוד למבחן הרבנות על שמיטה

שלום לקהל מבקשי התורה!
אנו שמחים להציג כאן את סילבוס מורנו, ומספר הצעות לתכניות לימוד שיסייעו להקיף את הלכות השמיטה בצורה מלאה ורחבה. יחידות “מורנו” יספקו את הבסיס העיוני ואת פרטי ההלכה, אותם חשוב להשלים בעזרת לימוד הבסיס הבקיאותי, במשנה וברמב”ם.
אנו בטוחים שתוכנית זו תביא את לומדיה להבנה עמוקה ורחבה בהלכות השמיטה, כללותיה ופרטותיה, ותסייע למבקשים להיבחן במבחן הרבנות על הנושא.

סילבוס “מורנו”

<http://www.erezhemdah.org/content.asp?PageId=8066&lang=he>

- יחידה 1 : טעמי מצוות השמיטה
- יחידות 2-3 : תוספת שביעית
- יחידה 4 : שמיטה בזמן הזה
- יחידות 5-6 : המלאכות האסורות והמותרות בשמיטה
- יחידה 7 : איסור קצירת ובצירת הפירות השמורים
- יחידה 8 : מצוות האכילה, ודרך האכילה הנכונה
- יחידה 9 : שימושים בפירות שביעית שאינם אכילה
- יחידה 10 : הפסד פירות שביעית
- יחידה 11 : מצוות ההפקרה
- יחידות 12-13 : סחורה פירות שביעית
- יחידות 14-15 : איסור ספיחים
- יחידות 16-17 : ביעור פירות שביעית
- יחידה 18 : אוצר בית דין
- יחידות 19-20 : השפעת בעלות הנכרי על הקרקע
- יחידות 21-22 : היתר מכירה
- יחידות 23-24 : שמיטת כספים

יחידות מורנו כבסיס עיוני ללימוד

בטבלה הבאה מוצגות יחידות מורנו, ובמקביל אליהן המשניות המקבילות אליהן וההלכות המקבילות ברמב”ם. ניתן ללמוד את המשנה והרמב”ם כבסיס ללימוד היחידה, או להיפך: ללמוד את היחידה, ולאחר כמכן להשלים את הפרטים בעזרת לימוד המשניות והרמב”ם:

מורנו	רמב"ם	משניות
יחידה 1: טעמי מצוות השמיטה		
יחידות 2-3: תוספת שביעית	פרק ג	פרק א פרק ב משניות א-ו
יחידה 4: שביעית בזמן הזה	(האחרונים דייקו מסעיפים מסוימים המופיעים ביחידה)	
יחידה 5-6: המלאכות המותרות והאסורות בשביעית	פרק א פרק ב	פרק ג משניות א-י פרק ד משניות א-ו פרק ה משנה ב
יחידה 7: איסור קצירת ובצירת השדות השמורים		
יחידות 8-10: ניצול נכון של פירות שביעית	פרק ד הלכות כב-כג פרק ה	פרק ד משניות ז-י פרק ו משנה ה פרק ח משניות א-ב, ו-ז, יא פרק ט משנה ז
יחידה 11: מצוות ההפקרה	פרק ד הלכה כד פרק ו הלכה טו	פרק ד משנה ב פרק ה משנה ז
יחידה 12-13: סחורה בפירות שביעית	פרק ה הלכות יב, יד פרק ו הלכות א-טו פרק ח הלכות י-כ	פרק ז משנה ג פרק ח משניות ג-ח פרק ט משנה א
יחידות 14-15: איסור ספיחים	פרק ד הלכה א-כא	פרק ב משניות ז-י פרק ד משנה ט פרק ה משניות א-ה פרק ו משנה ג פרק ט משנה א
יחידות 16-17: ביעור פירות שביעית	פרק ז	פרק ז משניות א-ז פרק ט משניות ה-ו
יחידה 18: אוצר בית דין		
יחידות 19-20: השפעת בעלות הנכרי על הקרקע		
יחידות 21-22: היתר מכירה		
יחידות 23-24: שמיטת כספים	פרק ט	פרק י

המקומות החייבים בשביעית (נלמד בבקיאות במסגרת "מורנו")

שנת השבע שיעור 2-3: המקומות החייבים בשביעית	פרק ד הלכות כה-ל	פרק ו משניות א-ב
--	------------------	------------------

טבלת נושאים ברמב"ם

אפשרות אחרת היא ללמוד את הרמב"ם כסדרו, להשלים את המשניות העומדת בבסיס דבריו, ולאחר מכן להעמיק בעזרת יחידות "מורנו". ישנן הלכות בקיאותיות יותר באופיין, שאינן מופיעות ביחידות מורנו. על הלכות אלו כתבנו "בקיאות".

נושא רוחב	תת נושא	רמב"ם	משניות	מורנו
-----------	---------	-------	--------	-------

מלאכות השדה בשמיטה	המלאכות האסורות בשביעית	הלכות א-ג: המלאכות האסורות מן התורה הלכות ד-ו: מלאכות האסורות מדרבנן הלכות ז-י: מלאכות דרבנן, "אוקמי" הלכה יא: היתר משום ארנונא הלכות יב-יד: קנסות שהטילו על המעבד את שדהו בשביעית	יחידות 5-6
טמינת (לא שתילה!) ירק	פרק א הלכה טו	פרק ה משנה ב	בקיאות
דברים הדומים למלאכה	פרק א הלכות טז-כ	פרק ד משניות א-ו	בקיאות
קציצת בתולת שקמה בשביעית	פרק א הלכות כא-כב	פרק ד משנה ה	בקיאות (מוזכר ביחידה 5)
עבודות שאינן חקלאיות: יצירת דשן	פרק ב הלכות א-ה	פרק ג משניות א-ד	בקיאות (מוזכר ביחידה 2)
עבודות שאינן חקלאיות: חציבה וסיקול	פרק ב הלכות ו-יד	פרק ג משניות ה-י	בקיאות
תוספת שביעית	פרק ג	פרק א פרק ב משניות א-ו	יחידות 2-3
ספיחים (במשבצות הבאות כמה הלכות פרטיות)	פרק ד הלכות א-כא	פרק ב משניות ז-י פרק ה משניות א-ה פרק ט משנה א	יחידות 14-15
חלות קדושת שביעית על פירות	פרק ד הלכה יג	פרק ד משנה ט	
כיצד בצל חוזר להיחשב שתול?	פרק ד הלכה כ	פרק ו משנה ג	
קטיפה והכנת פירות שביעית – בשינוי	פרק ד הלכות כב-כג	פרק ח משנה ו	יחידה 8
חובת הפקרת יבול השביעית	פרק ד הלכה כד	פרק ה (משנה ז)	יחידה 11
שמיטה במקומות שונים	פרק ד הלכות כה-ל	פרק ו משניות א-ב	(שנת השבע שיעור מספר 2-3)

יחידה 8	פרק ח משניות א-ב	פרק ה הלכות א-ה	שימוש נכון בפירות שביעית – לאכילה	שימוש ביבול הקדוש בקדושת שביעית
יחידה 9	פרק ח משניות א-ב	פרק ה הלכות ו-יא	שימושים נוספים המותרים בפירות שביעית	
יחידה 8	פרק ח משנה ז	פרק ה הלכה ד	עירוב שביעית בשמן תרומה	
יחידה 8	פרק ו משנה ה	פרק ה הלכה יג	הוצאת פירות שביעית מהארץ	
יחידה 8	פרק ד משניות ז-י	פרק ה הלכות טו-יח	פגיעה בפירות פוטנציאליים	
יחידה 9	פרק ט משנה ז פרק ח משנה יא	פרק ה הלכות יט-כ, כג	שימוש נכון בתבן וקש של שביעית	
יחידות 12-13	פרק ז משנה ג פרק ח משנה ג	פרק ו הלכות א-ה	סחורה בפירות שביעית	
	פרק ח משנה ז	פרק ו הלכות ו-ט	דמי שביעית תופסים דמיהם	
	פרק ח משנה ד-ה, ח	פרק ה הלכות יב, יד פרק ו הלכות י-יד	תשלום חובות ועל עבודה מדמי שביעית	
יחידה 11	פרק ד משנה ב	פרק ו הלכה טו	אכילת פירות שביעית בטובה	
יחידות 16-17	פרק ט משניות ב-ו (פרטים ברמב"ם : הוצאה לחוו"ל, שביעית תופסת דמיה)	פרק ז הלכות א-יב	ביעור פירות שביעית	ביעור
	פרק ז משניות א-ג, ו-ז	פרק ז הלכות יטו, יט-כ	על מה חלה קדושת שביעית וחובת ביעור	
	פרק ט משנה ו	פרק ז הלכות טז-יח	מתי הוא זמן הביעור	
	פרק ז משנה ז פרק ט משנה ה	פרק ז הלכות ו, כא-כב	תערובות לעניין ביעור	
בקיאות	פרק ה משניות ו-ט	פרק ח הלכות א-ח	איסור סיוע למחללי השביעית	החשודים על השביעית
בקיאות	פרק ו משנה ב	פרק ח הלכה ט	מה מותר לעשות בסוריה	
יחידות 12-13	פרק ט משנה א	פרק ח הלכות י-כ	אין מוסרים דמי שביעית לעם הארץ ומי שחשוד על כך	
יחידות המיוחדות לשמיטת כספים ופרוזבול	פרק י (חושן משפט סימן סז)	פרק ט	דיני השמיטה ופרוזבול	שמיטת כספים

"מורנו" ו"שנת השבע"

בשמיטה הקודמת הוצאנו את תכנית הלימוד "שנת השבע". לקראת שמיטה זו אנו משדרגים את תכנית הלימוד בעזרת שיטת "מורנו". לרווחת הלומדים, צירפנו טבלה השוואתית המראה את היחס בין היחידות שבתכניות:

נושא	מורנו	"שנת השבע"
טעמי מצוות השמיטה	1	5
תוספת שביעית	2-3	4
שמיטה בזמן הזה	4	1
המלאכות המותרות והאסורות בקרקע בשביעית	5-6	24-26, 14-16
איסור קצירת ובצירת הפירות השמורים	7	7
מצוות האכילה ודרכי שימוש בפירות שביעית	8-10	10-13
מצוות ההפקרה	11	6
סחורה בפירות שביעית	12-13	8-9
איסור ספיחים	14-15	27-28
ביעור פירות שביעית	16-17	29-31
אוצר בית דין	18	23
בעלות נכרי על הקרקע	19-20	17-19
היתר מכירה	21-22	20-22
שמיטת כספים	23-24	